

	Силабус навчальної дисципліни «Екологічне оподаткування» Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти Освітньо-професійна програма "Облік і оподаткування" "Податкове консультування" Рік навчання: 4, семестр: 8 Кількість кредитів: 4 (120 год.) Мова викладання: українська Підсумковий контроль – диференційований залік Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття, самостійна робота
--	---

Викладач курсу	
E-mail	33.02@nusta.edu.ua
Електронна версія курсу	https://dpu.edu.ua/kafedra-administruvannia-podatkiv
Консультації	Очні консультації: понеділок 13.00 – 14.00 Онлайн-консультації за попередньою домовленістю e-mail: 33.02@nusta.edu.ua

1. Коротка анотація курсу.

Навчальна дисципліна «Екологічне оподаткування» належить до каталогу вибіркових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою освітньо-професійною програмою «Податкове консультування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Головними завданнями навчальної дисципліни є розгляд теоретичних аспектів екологічного оподаткування; аналіз сучасних методів екологічного оподаткування та отримання навичок їх застосування; вивчення особливостей організації екологічного оподаткування; опанування принципів та методів екологічного оподаткування; формування умінь застосування методик розрахунку екологічних податків; опанування навичок формування систем стратегічного податкового планування екологічного оподаткування; формування навичок оцінювання та мінімізації ризиків щодо екологічного оподаткування.

2. Формат курсу – очне та змішане навчання

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

Здатність надавати консультації щодо застосування законодавчих і нормативно-правових документів з питань податкового контролю та аудиту.

Здатність збирати, аналізувати та систематизувати інформацію для підготовки аналітичних звітів, інформаційних оглядів.

4. Результати навчання

Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна/заочна)
Лекції	22
Семінарські заняття	18
Самостійна робота	80

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійне забезпечення.

7. Політика курсу визначається Кодексом академічної доброчесності <https://surl.li/dnbfi>, Положенням про академічну доброчесність <http://surl.li/dnbfn>, Положенням про вирішення конфліктних ситуацій <http://surl.li/dstqu> та Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності ДПУ <http://surl.li/dstqz>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; відрахування з Університету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – у межах 30% від звичайної оцінки. Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ гуманітарних наук за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим.

8. Схема дисципліни

Години, практична/денна/заочна	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість Балів)
4/2/0/14	Тема 1. Економічна оцінка об'єктів оподаткування - природних ресурсів	Семінарське заняття,	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та	5

	<p>План лекційного заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення ренти. 2. Оцінка прибутків користувача природних ресурсів. 3. Підходи до виміру диференціальної ренти. 4. Монопольна рента. 5. Оцінка природних ресурсів. 6. Врахування часу і ціни природних ресурсів. 	<p>Самостійна робота</p> <p>Тести, презентація, доповідь</p>	<p>явищами на різних рівнях економічних систем. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p>	
4/2/0/10	<p>Тема 2. Теорія виснаження природних ресурсів. Відновлювані та не відновлювані ресурси як об'єкти оподаткування</p> <p>План лекційного заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення економіки природних ресурсів. 2. Теорія виснаження природних ресурсів. Теоретичні умови виникнення динамічної обмеженості. 3. Фактори, що впливають на процеси виснаження сировинної бази, формування стратегії використання не відновлюваних ресурсів в умовах невизначеності співвідношення переробної і видобувної промисловості з точки зору можливостей оподаткування. 4. Економіка відновлюваних ресурсів (на прикладі рибних і земельних ресурсів). 	<p>Семінарське заняття,</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Тести, навчальний проєкт, доповідь</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p>	5
4/2/0/10	<p>Тема 3. Питання власності на природні ресурси – об'єкти оподаткування при визначенні платника екологічних податків</p> <p>План лекційного заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Питання власності на природні ресурси. 2. Права власності на надра. 3. Проблема власності на природні ресурси на поверхні землі і власності на надра. 	<p>Семінарське заняття,</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Тести, презентація, дискусія</p> <p>Контрольна робота</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної,</p>	5 8

	<p>4. Особливості акумуляції прибутків при експлуатації природних ресурсів.</p> <p>5. Система оподаткування в мінерально-сировинному секторі.</p> <p>6. Угоди про розподіл продукції.</p> <p>7. Еколого-економічні проблеми реабілітації територій інтенсивного використання надр.</p> <p>8. Проблеми державного управління використання природних ресурсів і охорони довкілля.</p>		економічної і екологічної відповідальності підприємств.	
4/2/0/10	<p>Тема 4. Оцінка ефективності використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування</p> <p>План лекційного заняття</p> <p>1. Загальні засади визначення соціально-економічної ефективності природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.</p> <p>2. Види екологічної оцінки господарських та інших управлінських рішень у сфері використання природних ресурсів.</p> <p>3. Екологічний аудит: поняття, об'єкти, суб'єкти.</p> <p>4. Правові та організаційні особливості проведення екологічного аудиту.</p> <p>5. Правові основи екологічного страхування: поняття, види, особливості проведення</p>	<p>Семінарське заняття,</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Тести, навчальний проєкт, доповідь</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p>	5
2/2/10/2	<p>Тема 5. Податкові засади платності природокористування</p> <p>План лекційного заняття</p> <p>1. Види плати за спеціальне природокористування та порядок її справляння.</p> <p>2. Особливості рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів.</p>	<p>Семінарське заняття,</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Тести, презентація</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів</p>	5

	<p>3. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.</p> <p>4. Платежі у сфері охорони довкілля.</p> <p>5. Правове регулювання сплати екологічного податку.</p> <p>6. Суб'єкти та об'єкти оподаткування.</p>		обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.	
2/2/0/10	<p>Тема 6. Ліміти використання природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин як складові податкового регулювання</p> <p>План лекційного заняття</p> <p>1. Поняття лімітів у сфері природокористування та охорони довкілля.</p> <p>2. Види лімітів використання природних ресурсів.</p> <p>3. Порядок встановлення лімітів на використання окремих природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище.</p>	<p>Семинарське заняття, Самостійна робота</p> <p>Тести, презентація, дискусія</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p>	5
2/4/0/10	<p>Тема 7. Податкові інструменти екологічного оподаткування</p> <p>План лекційного заняття</p> <p>1. Економічні нормативи при забрудненні навколишнього середовища.</p> <p>2. Плата за забруднення.</p> <p>3. Платежі і податки за забруднення.</p> <p>4. Фінансові норми, нормативи під час використання природних ресурсів.</p> <p>5. Фінансові санкції і штрафи за екологічні порушення.</p> <p>6. Нормативні і питоми викиди.</p>	<p>Практичне заняття, Самостійна робота</p> <p>Тести, презентація, дискусія</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p>	5
2/2/0/10	<p>Тема 8. Міжнародне співробітництво у галузі оподаткування природокористування і охорони навколишнього природного середовища</p>	<p>Практичне заняття, Самостійна робота</p> <p>Тести,</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та</p>	5

	<p>План лекційного заняття</p> <p>1. Узагальнення податкових практик та досвіду зарубіжних країн у сфері природокористування і охорони довкілля та можливості його застосування в Україні.</p> <p>2. Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.</p> <p>3. Міжнародні конференції як стимулюючий поштовх до міжнародного співробітництва з питань екологічного оподаткування та охорони довкілля.</p> <p>4. Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів</p>	<p>презентація, дискусія</p> <p>Підсумкова контрольна робота</p> <p>Комп'ютерне тестування</p>	<p>явищами на різних рівнях економічних систем. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p>	
--	--	--	---	--

9. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: семінарська робота: 30% загальної кількості балів; завдання самостійної/індивідуальної роботи: 20% загальної кількості балів; диференційований залік: 50% загальної кількості балів.

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Екзамен/Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	Відмінно/ Зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує	достатній (конструктивно-варіативний)	Добре/ зараховано

			вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.		
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати iнформацiю пiд керiвництвом викладача; в цiлому самостiйно застосовувати її на практицi; контролювати власну дiяльнiсть; виправляти помилки, серед яких є суттєвi, добирати аргументи для пiдтвердження думок.		
60-69	D	задовiльн о	Здобувач вищої освіти вiдтворює значну частину теоретичного матерiалу, виявляє знання i розумiння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матерiал, виправляти помилки, серед яких є значна кiлькiсть суттєвих.	середнiй (репродуктив ний)	Задовiльно/ зараховано
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володiє навчальним матерiалом на рiвнi, вищому за початковий, значну частину його вiдтворює на репродуктивному рiвнi.		
35-49	FX	незадовiль но з можливiст ю повторног о складання семестров ого контролю	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi окремих фрагментiв, що становлять незначну частину навчального матерiалу.	Низький (рецептивно- продуктивний)	Незадовiльно/ Незараховано
0-34	F	незадовiль но з обов'язков им повторни м вивченням залiкового кредиту	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi елементарного розпiзнання i вiдтворення окремих фактiв, елементiв, об'єктiв.		

11. Полiтика оцiнювання

Полiтика щодо дедлайнiв та перескладання: Завдання, якi виконуються iз порушенням термiнiв без поважних причин, оцiнюються на нижчу оцiнку (- 0,5 бала). Перескладання модулiв вiдбувається iз дозволу дирекцiї ННІ за наявностi поважних причин (наприклад, лікарняний).

Полiтика щодо академiчної доброчесностi: Науковi роботи перевiряються на наявнiсть плагіату i допускаються до захисту iз коректними текстовими запозиченнями не бiльше 20%. Списування пiд час контрольних робiт та екзаменiв забороненi (в т.ч. iз використанням мобiльних девайсiв).

Полiтика щодо вiдвiдування: Вiдвiдування занять є обов'язковим компонентом оцiнювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, мiжнародне стажування) навчання може вiдбуватись в он-лайн формi за погодженням iз керiвником курсу.

Загальна система оцiнювання курсу	Виконання всiх видiв навчальних робiт впродовж семестру / диференцiюваний залiк – 50/50%
Вимоги до письмової роботи	При оцiнюванні роботи враховуються також теми, винесенi на самостiйне опрацювання.

	Письмова робота повинна бути написана самостійно, плагіат заборонений, не потрібно робити посилань чи цитувань.
Семінарські заняття	Семінарські заняття проводяться відповідно до планів семінарських занять на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури (наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу, демонстрація практичної навички тощо). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового контролю на заняттях, у формі виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань. При оцінці роботи здобувача враховується: відвідуваність занять, активна і продуктивна участь на заняттях, своєчасне виконання всіх завдань.
Умови підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів. Він проводиться у письмовій формі у вигляді диференційованого заліку. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність, становить 50 балів. Загальна кількість балів з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, та балів, отриманих за результатами диференційованого заліку. Максимальна сума за семестр складає 100 балів.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Шевчук В.Я., Саталкін Ю.М., Білявський Г.О. Екологічне управління та ін. К. : Либідь, 2014. 432 с.
2. Мельник Л. Г. Екологічна економіка. Суми : ВТД "Університетська книга", 2012. 348 с.
3. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування. Львів : Новий Світ. 2010, 2014. 248 с.
4. Царенко О.М., Несветов О.О., Кадацький М.О. Основи екології та економіка природокористування. Курс лекцій : навчальний посібник. Суми: Вид. "Університетська книга", 2011. 326 с.
5. Бондаря О.І., Рудька Г.І. Екологічна безпека та охорона навколишнього середовища: підручник. К. : Вид. ПП "ЕКМО" ; Х. : ТОВ "Укртехнологія", 2014. 424 с.
6. Семенова В.Ф., О. Л. Михайлик. Екологічний менеджмент: навчальний посібник. К. Центр навчальної літератури, 2014. 408 с.

Допоміжна:

1. Бабич А.С., Авраменко Н.Л. Ефективність встановлених ставок податку за одиницю забруднень в Україні і світі. Молодий вчений: науковий журнал. 2015. № 12 (27). Ч. 1. С. 91 – 95.

2. Драган І.В. Інформаційне забезпечення державного управління раціональним використанням природно-ресурсного потенціалу. Наукові праці. Державне управління. 2014. Вип. 230. – Т. 242. С. 44 – 50.

3. Економіка природокористування: стан, проблеми, перспективи: Збірник наукових праць за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної Інтернетконференції (м. Ірпінь, 13 – 20 березня 2017 р.). Ірпінь: УДФСУ, 2017. 254 с.

4. Краснова М.В. Проблеми правового регулювання використання та охорони (збереження) природно-ресурсного потенціалу України. Правове забезпечення економічного розвитку та екологічної безпеки суспільства: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 50-ій річниці Донецького національного університету, 14 – 15 травня 2015 р., Вінниця, 2015. 327 с.

5. Романенко В.В. Зарубіжний досвід екологічного оподаткування: ефективні підходи, доцільні в Україні. Екологічне оподаткування: збірник наукових праць за результатами науково-практичних заходів. 2013. С. 87 – 89.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

3. Офіційний веб-сайт Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». URL: http://ecos.kiev.ua/science/international_relations/.

4. Офіційний веб-сайт Інституту агроєкології і природокористування НААН. URL: <http://www.agroeco.org.ua/index.php/ua/>.

5. Офіційний веб-сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України URL: <http://www.menr.gov.ua>.

6. Офіційний веб-сайт Науково-дослідного інституту сталого розвитку та природокористування. URL: <http://ndisrp.ucoz.ua/>.

7. Офіційний веб-сайт Державної екологічної Інспекції України. URL: <http://dei.gov.ua>.

Міжнародні видання:

1. Prokopenko Iryna, Ivanyshyna Olha. Main directions of transformation of the tax consulting system in ukraine based on the eu experience. ACTA STING, 2/2021, vol. 10, ISSN 1805-6873. URL: https://www.sting.cz/acta_sting/

2. Anthony R.N. The Management Control Function. Boston, Harvard Business School Press, 1988, 216 p.

3. Elmashev O.K. Upravlencheskoe konsul'tirovanie: voprosy teorii i praktiki [Management consultancy: Issues of theory and practice]. Izhevsk, Udmurtiya Publ., 1989, 240 p. Greiner L.E., Metzger R.O. Consulting to Management. Englewood Cliffs, NJ, Prentice Hall, 1983.

4. EU Tax Policy Report. January – June 2019 . URL : <http://taxadviserseurope.org/wp-content/uploads/2019/07/CFE-EU-Tax-Policy-Report-Semester-I-2019.pdf>

5. Greiner L.E. Patterns of Organization Change. . URL : <https://hbr.org/1967/05/patterns-oforganization-change..>

6. Jackson J.H. The Controller: His Functions and Organization. Cambridge, Mass, 1949.

7. Steele F. Consulting for Organizational Change. Amherst, MA, University of Massachusetts Press, 1975, 202 p.

8. Wilkinson J.W., Barcus S. Handbook of Management Consulting Services. San Francisco, CA, McGraw-Hill, 1995.

